

KAPITOLA PRVNÍ

Mávrat

V prostoru pro cestující to hučelo jako v úle. Letečtí nadšenci si nahlas sdělovali dojmy z leteckého dne, překřičovali se, a jak to už tak bývá, nemohli se shodnout, která že ukázka byla tou nejlepší. Zda přelet celé letky historických spitfirů doprovázející čtyřmotorový bombardér lancaster, ukázka akrobacie moderního eurofigteru či průlety nejnovějšího ruského suchoje.

Martin se rozhlédl po dlouhé kabině a očima hledal volné místo. Nemusel hledat dlouho. Záhy k němu přistoupila letuška a ukázala na sedadlo vedle muže, na kterém bylo už od prvního pohledu vidět, že sem nepatří.

„Tady je vaše místo, pane kapitáne,“ ukázala na prázdné sedadlo vedle chlapíka v proužkovaném saku a usmála se.

Čtyř

„Ale Moniko,“ oslovil ji křestním jménem, které si přečetl na jmenovce. „Jakýpak já jsem kapitán? U aerolinek už dávno nelétám a račte si všimnout, že mi na rukávech chybí frčky...“

„Co není, může být. Ostatně, jednou kapitán, navždy kapitán,“ a smála se ještě dlouho potom, co odešla.

Dvouřadé proužkované sako s ležérně uvázaným motýlkem na sněhobílé košili měl na sobě prošedivělý muž, jenž se mezi leda-
bylým a do jisté míry stylovým oblečením leteckých fandů vyjímал stejně jako před chvílí chlapík v bílém hábitu, který od něho přebíral *Bohatýra*.

„Prý zde máte volno,“ oslovil Martin vzduch nad jeho hlavou, když na prázdném sedadle uviděl kupu přírodovědných časopisů.

„Ano, zajisté,“ odpověděl muž a rychle začal sbírat časopisy, aby se mohl příchozí posadit.

Martin se na okamžik zahleděl do mužovy tváře. Ušlechtilé rysy obličeje, brýle a oduševnělý výraz, to vše vyvolávalo dojem, že má před sebou vědce nebo umělce. Nejspíš hudebníka, pomyslel si.

„Aviatik určitě nebude,“ dodal ještě v duchu, přičemž mu nešlo do hlavy, jak se mezi tuhle bandu aviatiků mohl dostat. Z nejistoty ho vyvedl muž sám.

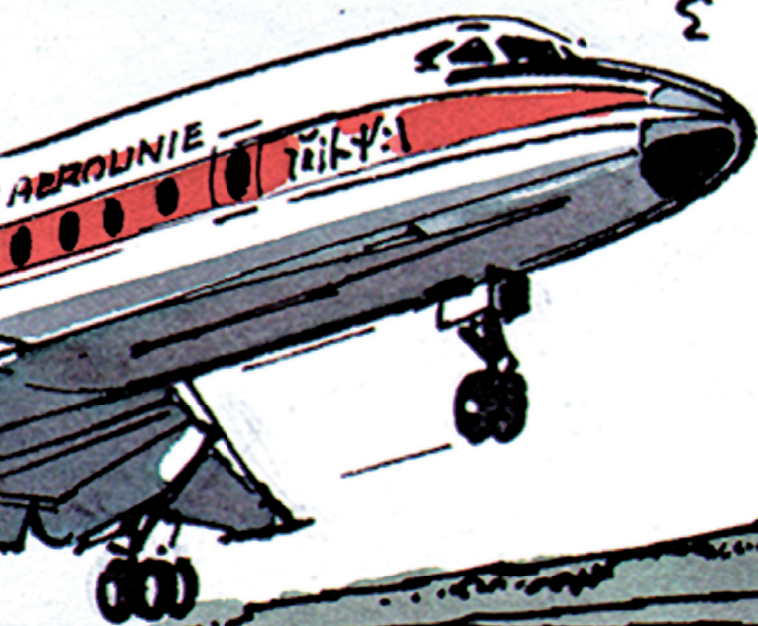
„Doktor Novák,“ představil se, a když mu své jméno sdělil i pilot, oba muži si podali ruce.

Martin doktorovi prozradil, že se do tupolevu vlastně dostal nedopatřením, neboť majitel letounu, se kterým přiletěl do Pa-

VŠUDE DOBRĚ, DOMA NI

EVLTQ

říže, mu za mrzký peníz jeho oblíbený stroj prodal. Doktor pokrčil rameny, jako by tím chtěl naznačit, že takhle svět občas oplácí, a upřel na Martina pohled s otázkou v očích.

„Můžete mi prosím sdělit, co je zač ten spitfire, o kterém se dohaduje tahle hlučná banda?“

„Historický letoun z druhé světové války... a... hodně slavný,“ odvětil Martin.

„To jistě musí být, když s tím tolik nadělají.“

„A co vy, pane doktore? Zavítal jste také na letecký den?“

„Dejte pokoj, v tomhle horku?“ ohradil se doktor Novák, narážeje na současné evropské počasí. „Dávám přednost klimatizovanému pracovišti na univerzitě,“ pokračoval, ale když postřehl udivený výraz v Martinově obličejí, rychle dodal: „Přednášel jsem na Sorbonně na téma budoucí obživy lidstva. Pracuji totiž v třeboňském ústavu Akademie věd, kde se zabývám zušlechťováním mořských řas jako možné budoucí stravy lidstva,“ dodal žoviálně.

„Takže vy jste doktor přes kytičky,“ musel se smát Martin, i když se tak trochu obával, že by se mohl doktora dotknout. Ten ale zůstal nad věcí, takže Martin bez obav pokračoval: „Skutečně si myslíte, že se lidé někdy vzdají pořádných proteinů?“

„Nebude zbyteč. Ale nazývejme věci pravými jmény. Vy jistě máte na mysli pěkně propečený steak! Příteli, to vás mohu uklidnit. Lidé o nic neprijdou. U nás v Třeboni děláme z řas dokonce i karbanátky a věřte, je to skutečná pochoutka. Nebojte se, naši kuchaři určitě přijdou na to, jak vyčarovat ten váš steak. Nejspíš ale bude zelený,“ smál se.

„Brr, zelený steak,“ otrásl se Martin. „Doufám, že než takové jídlo zdomácní v českých kuchyních a restauracích, proteče ve Vltavě hodně vody.“

Na doktorovi bylo vidět, jak se jeho zděšením baví, a Martin se rozhodl milého vědce trochu potrápít.

„Víte, doktore, že jsme vlastně sousedi?“

„Sousedi?“ divil se vědec. „Říkal jste přece, že máte sídlo v Praze. Tuším někde na letišti v Letňanech?“

„To ano,“ přitakal Martin. „Máme ale chalupu v Lásenici a ta je blízko té vaší Třeboně.“

„Lásenice, Lásenice... Člověče, je to vůbec na mapě?“ dobíral si ho doktor. Nejspíš kvůli tomu zelenému řízku a Martinově výmluvné reakci.

„Jste vy to ale Jihočech. To vám nic neříkají jména jako Chitussi, Hájek, dokonce ani Ema Destinová, a což teprve historie zdejší tvrze?! Lásenice je také jediná vesnice v Čechách, která má stálou obrazovou galerii. A jsou na ni patřičně hrdí!“

„Zadržte, zadržte,“ bránil se doktor. „Samozřejmě Lásenici znám. Ledacos se mi doneslo i o té vaší tvrzi, tedy spíš o lásenic-
kých rozvalinách,“ smál se. „Netušil jsem, že jste takový lokální patriot. Ale řekněte mi, co vás, pilota, může lákat na lesích, rybnících, nebo dokonce bažinách. Kde tam chcete přistávat?“

„Ale, doktore. Do Lásenice jezdím a někdy i létám za přírodou a hlavně za dcerou. Letiště mám v Jindřichově Hradci a odtud je to do Lásenice jenom skok. To jen stačí zakroužit nad chalupou a moje Evička hned dává na plotnu *maděru*, kterou tam mají vždy

Václav Šorel

pro mě připravenou. Doufám, že víte, co to *maděra* je, vy Jihočechu!“ smál se na oplátku Martin.

„Bez obav, příteli. Tu u nás přece zná každý. *Maděra* je jihočeské provedení krkonošské *kulajdy*. Přece se ale nebudeme přetahovat, kdo z nás dvou je pravověrnější Jihočech. Oba dva jsme vlastně náplava. Já pocházím z Horního Maršova, a vy?“

„Já jsem prapůvodem Kladeňák...“

„Kladno, ty černé Kladno, Kladno, tys město se sty komínů...“ citoval doktor Novák slova známé písně tak trochu s posměchem, a Martin začal své Kladno hájit.

„Víte, doktore, já nedám na Kladno dopustit. Nejenže je mým rodištěm, ale tam jsem se poprvé dostal do vzduchu. A ty vysmívané komíny? Představte si, že právě nad nimi jsme ve větroních podnikali dlouhé lety. Vždy tam existoval stabilní stoupavý proud, ve kterém stačilo jen kroužit a kroužit. Člověk ale musel mít dobrý žaludek...“

„Dobrý žaludek?“ divil se vědec.

„Létali jsme nad všemi těmi vysokými a martinskými pecemi, kde s proudem teplého vzduchu stoupal k nebi i docela *hustý* zápach. Trochu slabším náturám se někdy dokonce udělalo zle.“

Doktor Novák se na Martina nedůvěřivě podíval. Zřejmě si nedovedl představit, jak může být někdo tak pošetilý a vznášet se v proudu zapáchajícího vzduchu. Dokonce to vypadalo, jako by se mu z té představy začalo dělat špatně. Zřejmě proto raději změnil téma hovoru.

„Soudím, že vaše žena se jmenuje Eva.“

Ury

„Ne, ne, doktore. Ženu už bohužel nemám, zemřela. Evička je moje dcera. Teď o prázdninách mi ji hlídá švagrová.

„To je mi líto,“ reagoval na sdělení Martinův spolucestující, když jejich další hovor přerušil palubní rozhlas.

VÁŽENÍ CESTUJÍCÍ, POSÁDKA KAPITÁNA JEŽKA VÁS VÍTÁ NA PALUBĚ
PŘI MIMOŘÁDNÉM LETU ČESKÝCH AEROLINIÍ. PŘIPOUTEJTE SE
PROSÍM, ZA NĚKOLIK OKAMŽIKŮ STARTUJEME.
PŘEJI VÁM PŘÍJEMNÝ LET.

S povytaženým obočím se doktor Novák zadíval na svého souseďa.

„Vám to ani nemuseli připomínat, už jste dávno připoutaný. Inu, profesionál...“

„Ale doktore, spíš profesní deformace,“ prohodil Martin a pomohl susedovi s bezpečnostním pásem.

„Už jsme ve vzduchu,“ divil se vědec, když v okénku viděl, jak se krajina dole zmenšuje a ubíhá kamsi dozadu. „To létání má přece jen něco do sebe,“ liboval si.

„To máte pravdu,“ přitakal Martin. „Co teprve když jste v letadle sám a sám si ho také řídíte,“ pochvaloval si, ale nahlas už nedodal, že létání v dopravním letadle moc požitků nepřináší. Tedy alespoň pro něho. Vždyť *tůčko* je spíš autobus než pořádný stroj.

Z krátkého zamyšlení Martina opět vytrhl jeho zvědavý souseď.

„A co vy, pane kolego, jak jste si užil Paříže, tedy když jste právě nebyl ve vzduchu? Co noční Paříž?“

„Žádná nebyla. Nebyl čas... a vůbec, pořád myslím na dceru. Dlouho jsme se neviděli.“

Doktor Novák mu konejšivě položil ruku na předloktí. „Chápu...“

Když pak Martin uviděl soucit v jeho očích, usmál se a začal něco hledat po kapsách své kombinézy. „Přesto jsem však v Paříži na zajímavost přece jen narazil. Představte si, že v takovém malém obchůdku na jednom z bulvárů jsem uviděl céděčko s husitskými chorály.“

„Neříkejte...“ divil se doktor. „Husité a Paříž, a ještě k tomu v novém tisíciletí?“

„Vezu céděčko švagrové. Víte, ona mě moc nemá v lásce a do jisté míry je to vzájemné. Nemusím ani ten její středověk, do kterého je tak zblázněná. Když už ty její *ódy* trvají delší dobu, brní mě z jejího povídání hlava. Doktore, dovedete si představit třeba středověkého zubaře?“ otřásl se odporem.

„To tedy dovedu, a docela zřetelně,“ ušklíbl se vědec. „On někdy stačí ten náš, novověký. Ostatně, je vám známo, že ve středověku trhali zuby kováři? Chudáci lidi. Dejte mi pokoj s takovými představami.“

„Tak si představte, že pro takový život švagrová horuje. O Evičku se mi ale stará dobře, proto jí chci udělat radost... *sakryš*... kam jsem jen to céděčko dal?“

„Já vám věřím,“ smál se doktor, když viděl, jak se Martin marně šacuje. „Je to ale s podivem. Husité a Paříž, to zrovna moc dohromady nejde, že?“

Martin neznatelně přikývl a přestal s hledáním. Určitě má céděčko někde na dně pytle a v něm se hledá hůř než v dámské kabelce.

„Stejně to nemohou být pravé chorály,“ navázal na předchozí hovor. „Dovedete si představit, že by *Frantíci* mohli trefit češtinu a ještě k tomu s dialektem patnáctého století? Martě se ale určitě budou líbit,“ stihl ještě dodat, když se za jeho zády zjevila jako duch letuška. Nebyla to sice ta, která ho před chvílí uváděla na místo, ale půvabem si se svou kolegyní nezdala.

„Pan Hrubý? Pilot, Hrubý?“ ptala se.

Martin se podivil, co mu může dívka chtít, ale pro jistotu se na ni povzbudivě usmál.

„Ano,“ přikývl.

„Mohl byste mě prosím následovat? Pan kapitán by vás rád pozdravil...“

„Proč ne,“ řekl Martin a začal se zvedat. V doktorovi ale hrklo. Vzpomněl si na film, ve kterém dramatická zápletka začínala právě takovým pozváním. Nakonec po velkých útrapách vše dobře dopadlo, když ten chudák cestující musel letoun posadit na přistávací dráhu sám.

„Doufám, že posádka není v kómatu a tady můj soused nás nemá zachránit,“ trochu nuceně se usmál. Letuška ho ale ujistila, že se nemusí bát. Skutečně jde jen o přátelské pozvání, a i s Martinem se vydala chodbičkou ke kokpitu.

„Tak dobře,“ upokojil se vědec, když mu oba zmizeli z dohledu. „Alespoň si v tom příjemném chládku trochu zdřímnu. V Praze to určitě bude horší,“ dodal už jen pro sebe a zavřel oči.

Letuška s úsměvem otevřela dveře do pilotní kabiny a pokynula Martinovi, aby vstoupil.

„Tady vám ho vedu, pane kapitáne...“

Martinovi se otevřel známý pohled na přístrojový panel plný nejrůznějších *budíků*, tedy přístrojů, tolik odlišných od sdružených displejů soudobých moderních letounů. Kapitán, sedící v levém pilotním křesle, se otočil. Než však stačil něco říci, Martin ho předešel.

„Ježour, to jsem si mohl myslet,“ hlesl. „A já si do téhle kraksony bez obav vlezu,“ usmál se na svého spolužáka z průmyslovky a dlouholetého přítele. V hlavě se mu míhaly obrazy, jak spolu utíkali z posledních vyučovacích hodin, aby byli co nejdříve na letišti a jako první se dostali do vzduchu.

„Ahoj, Martine,“ podával kapitán Ježek ruku svému příteli, a než ji pustil, rychle dodal: „Slyšel jsem, co tě potkalo. Je mi to líto, Eva byla fajn...“

„Zato jak vidím, tobě se daří dobře,“ opáčil Martin, aby odlehčil situaci. „Že si ale umíš vybrat parťáka!“ Ukázal na hezkou dívku sedící na pravém sedadle, neboť se ani nechtělo věřit, že by mohlo jít o druhého pilota.

„Musí být o hodně mladší,“ táhlo mu hlavou. „Vždyť vypadá, jako by právě utekla od maturity,“ divil se.

„To je Jana, můj druhý pilot,“ představil svého kopilota kapitán Ježek a pak ukázal na Martina. „No, a tohle můj úhlavní přítel,“ smál se.

„Malá,“ představila se dívka, a když uviděla mírné zacukání Martinových koutků, přísně se na něj podívala. „Ale vyprošuji si *Malou Janu*,“ dodala rázně.

„Bez obav,“ usmál se Martin. „Já také nejsem ve skutečnosti *Hrubý*.“

„A jak se vám u nás líbí, pane kapitáne?“ Široce a majetnicky se rozmáchla po kokpitu.

„Dejte pokoj s kapitánem,“ ohradil se Martin. „Žádnou loď nemám a ani neřídím tuhle bednu. Ta ale vlastně lítá sama,“ smál se. „Jen se na něj podívejte,“ ukázal na svého spolužáka. „Sedí si tu jako paša Bahdel Alí Hajfa a řídí za něj autopilot.“

„Tak to prr, kamaráde,“ nedal se kapitán Ježek. Obrátil se na svého kopilota a přitom stále ukazoval na Martina. „On je náramně hrdý na ty své *papíráky*, chci říci *ultralajty*. Zběhnul od nás a teď učí létat žáčky.“

„Všechno si ale odřídí sám,“ odpověděla s trochou závisti v hlase druhá pilotka a v duchu dodala, že mu vlastně závidí.

ČSA 712, RUZYŇĚ RADAR. POKRAČUJTE TÍMTO KURZEM, KLESEJTE
4000 Ft NA QNH 1015, VEKTOROVÁNÍ DO ILS 40...

... ozvalo se v kabině letounu, což byla neklamná známka toho, že se tupolev blíží k Praze. Zpráva dále pokračovala a Martinovi bylo jasné, že by měl jít, aby se ti dva mohli věnovat své práci.

„Vážení, já se odporoučím,“ reagoval na hlášení. „Za chvíli budete mít plné ruce práce a já nechci, abyste s tou bednou práskli o ranvej jako se sirotkem,“ a ještě dlouho byl na jeho tváři vidět úsměv.

Václav Šorel

Cestu ke svému sedadlu absolvoval sám, neboť letušky se chystaly zkontrolovat cestující, zda jsou správně připoutáni. Pohlédl na spícího doktora, který se pro jistotu od startu ani neodpoutal, a opatrně se posadil, aby ho nevzbudil. Marně. Doktor na Martina zamžoural a napřimil se.

„Á, můj pilot. Zdalipak vám to půjčili?“

„Ale kdeže. Jen jsem si popovídal s bývalým spolužákem,“ odpověděl Martin, ovšem stejně jako před chvílí i nyní jejich hovor utnul palubní rozhlas.

VÁŽENÍ CESTUJÍCÍ, ZA NĚKOLIK OKAMŽIKŮ PŘISTANEME NA LETIŠTI
VÁCLAVA HAVLA. KAPITÁN JEŽEK SE S VÁMI LOUČÍ A TĚŠÍ SE
NA SHLEDANOU PŘI NĚKTERÉM Z DALŠÍCH LETŮ ČESKÝCH AEROLINIÍ.

„A jsme doma,“ s uspokojením konstatoval doktor Novák. Skutečně, dole na pravoboku ustupovalo panorama Hradčan, až zmizelo úplně. Pilot *točil* k letišti a naváděl stroj na přistávací dráhu, kterou mu určil dispečer. Ozvalo se charakteristické dvojí zakňučení, když se kola hlavního podvozku dotkla betonu. *Tůčko* po něm začalo svištět, aby ho za nějakou tu minutu letištní automobil navedl do stání.

PRAHA

„Tak jsme spadli z deště pod okap,“ konstatoval doktor Novák, když s Martinem opustili klimatizovanou letištní halu a zastavili se před známou skleněnou stěnou.

„Tady je snad ještě větší horko než v Paříži. Už abych byl v Třeboni,“ utíral si vědec čelo kapesníkem a netrpělivě se rozhlížel po bezmračné obloze. „Ještě štěstí, že tu na mě má čekat ústavní auto. Podívejte, támhle je...“ začal mávat na řidiče, aby s vozem předjel.

„A co vy, Martine? *Éro* vám prodali. Jak se teď dostanete k nějakému tomu jihočeskému rybníku?“

„Bez obav. Jen co se dám trochu do pořádku, hned vyrazím do Lásenice.“

„Tak vás alespoň zavezu domů,“ nabízel doktor Novák.

„Ale doktore, přece se nebudete harcovat přes vnitřní Prahu. Kousek odtud se napojíte na okruh a za chvíli jste na dálnici. Slibuji, že až se trochu aklimatizují, vypravíme se s Evičkou za vámi do Třeboně. Říkal jste, že váš ústav sídlí v bývalém treboňském mlýně?“

„Ano, právě tam. Už teď se na vás i na vaši dcerku těšíme.“

Sotva se doktorovo auto odlepilo od chodníku, na jeho místě se objevil další vůz, tentokrát žlutý.

„Taxi, pane?“

„Ano, děkuji. Dlouhá šestnáct.“

Při jízdě Martin myslel na doktora Nováka, respektive na to, jak se mu asi cestuje. Doufal, že lépe než jemu. Taxík měl sice klimatizaci, ale i tak byla cesta úmorná. Praha byla plná uzavírek a objízďů, rozkopaných silnic, opravovaných vodovodních řadů a výměn tramvajových kolejí, což k plynulé jízdě zrovna nepřispívalo.

TAK PŘECE JENOM,
PANE HRUBÝ?

DOMA JE
SMUTNO,
PANI VÁŠOVĀ,
A VEČER SE
JEDE LĚPE

